Politický výcvik pro romské ženy 2014 krok za krokem

Political Training for Romani Women 2014 Step by Step

„Politika je pro nás dosažitelná“
“Politics is Attainable for Us”

SLOVO 21

HEINRICH BÖLL STIFTUNG PRAHA

Vydali/Published by:
Slovo 21, z. s. a Heinrich-Böll-Stiftung e. V.

ISBN: 978-80-905715-2-5

Grafický design/Graphic design: Kateřina Kubánková
Texty/Texts: Slovo 21, Heinrich-Böll-Stiftung,
Silja Schultheis
Fotografie/Photographs: Zdeňka Lammelová,
Aleš Vlachovský, Oliver Cuadra, Jiří Salik Sláma,
Andrea Kroth (Lizence/License: CC BY-SA 2.0)
Překlad/Translation: Petra Mellander
Tisk/Print: Tiskárna WOW spol. s.r.o.,
Washingtonova 25, Praha 1

Kontakty/Contacts:
Slovo 21, z. s.
Štěpánská 1, 120 00 Praha 2, Česká republika,
www.slovo21.cz

Heinrich-Böll-Stiftung e. V.
Opatovická 28, 110 00 Praha 1, Česká republika,
www.cz.boell.org

Slovo 21 a zastoupení Heinrich-Böll-Stiftung v Praze spolupracují již řadu let. Společně jsme realizovali celou řadu projektů zaměřených na politické vzdělávání, podporu mladých romských lídrů či osvětu ohledně inkluzivního vzdělávání. Právě politické vzdělávání romských žen je pro nás důležitou programovou prioritou již od roku 2006, kdy se uskutečnil první cyklus politického výcviku. Většina účastnic tohoto programu se později stala aktivní na poli politiky, některé pracují v občanském sektoru či se angažují na mezinárodní úrovni.

To, jakou měrou jsou zástupci menšiny přítomni ve sféře politiky, vypovídá mnohé o kvalitě demokracie. Chtěli bychom vidět více Romů a Romek v politice, více zástupců menšiny například v médiích či vzdělávání, ale i v jiných oborech. V romských ženách vidíme ohromný potenciál, proto považujeme tento projekt politického vzdělávání za velmi důležitý.

V třetím běhu politického výcviku se nám opět podařilo dát dohromady skupinu mladých a velmi motivovaných romských žen. Za rok ušly velký kus cesty jednotlivě, ale i jako skupina. Zúčastnily se celkem pěti setkání, která byla zaměřena na různé úrovně politiky – mezinárodní, národní a komunální. Osobně se také setkaly s řadou aktivních politiků a političek, měly možnost s nimi otevřeně hovořit o tom, co politika obnáší a na co je dobré být připravená. Jelikož hlavním cílem výcviku bylo mladé romské ženy motivovat k zapojení do veřejného života, dostaly také příležitost realizovat své projekty. Předkládaná publikace shrnuje celý letošní trénink a představuje jeho absolventky jako naději na změnu do budoucna.

Přeji jim hodně úspěchů, trpělivosti a vytrvalosti na jejich další cestě. Bylo pro mě ctí je poznat a těším se na další spolupráci.

Eva van de Rakt,
ředitelka Heinrich-Böll-Stiftung v Praze

Slovo 21 and the Heinrich Böll Foundation's Prague office have been collaborating for many years. Together, we have realised a whole range of projects focused on political education, support for young Romani leaders and outreach in the area of inclusive education. Political education for Romani women has been an important programme priority for us since 2006, when the first political training programme was organised. Most of the participants of this programme later became active in political life; some work in the civil sector or at the international level.

The extent to which minorities are represented in the political sphere says much about the quality of democracy. We would like to see more Romani in politics and more minorities, for example, in the media and education, as well as in other fields. We see tremendous potential in Romani women, which is why we consider this political education project to be very important.

For the third round of the political training programme, we once again managed to asswmble a group of young and highly motivated Romani women. Over the course of the year, they came a long way individually, but also as a group. They participated in a total of five meetings focused on various levels of politics – international, national and communal. They also had personal meetings with a range of active politicians, and had the opportunity to speak with them openly about what politics involves and what one should be prepared for. Since the main goal of the training was to motivate young Romani women to become involved in public life, the participants also had the opportunity to realise their own projects. This publication summarises this year's entire training programme and presents its graduates as a hope for change in the future.

I wish them lots of success, patience and endurance on their onward journey. It was an honour for me to get to know them, and I look forward to further cooperation.

Eva van de Rakt,
Office Director, Heinrich-Böll-Stiftung, Prague

Toho 18. října v krásném sále Vily Lanna jedna za druhou nastoupily a představily se. Řekly, co jim jednoroční politický výcvik dal, nakolik je ovlivnil při přemýšlení o budoucnosti, co plánují a co vůbec od života očekávají.

Byly tak vyrovnané, elegantní, zářící krásou a mládím… A my v publiku, aspoň tak se mi to v té chvíli jevilo, jsme měli větší trému než našich deset skvělých holek. Zdá se, že Alica, Andrea, Aneta, Denisa, Denisa, Karolína, Maruška, Markéta, Nikola i Veronika přesně vědí, co chtějí a jak toho dosáhnout.

Jestli budou političky nebo profesorky, diplomatky, expertky v různých oblastech, to ukáže život, ale při startu mají velký kapitál – mládí, vzdělání, velkou motivaci dále na sobě pracovat a být užitečné svému národu a celé české společnosti. Bylo cítit, že jsou hrdé na to, že jsou Romky, i když o tom neřekly ani slovo. Nebylo zapotřebí, před námi stála budoucnost. Doufám, že jiná, než skutečnost, ve které většina Romů, nejen v České republice, žije dnes.

Děkujeme upřímně Heinrich-Böll-Stiftung Praha, že podpořila tuto myšlenku a umožnila Slovu 21, aby ji realizovalo. Ze společné práce máme velmi dobrý pocit. Dívkám přeji do života jen to nejlepší a nezapomeňte, budeme vás v rozvoji podporovat i nadále!

Jelena Silajdžić,
ředitelka Slovo 21, z. s.

On 18 October in that beautiful hall at Vila Lanna, they came and introduced themselves one after the other. They spoke about what the yearlong political training programme had given them, how much it had influenced them in their thinking about the future, what their plans are, and what they are expecting out of life generally.

They were so composed, elegant and radiant with the beauty of youth, and those of us in the audience – at least it seemed to me – were more nervous than our ten wonderful girls. It seems that Alica, Andrea, Aneta, Denisa H., Denisa M., Karolína, Maruška, Markéta, Nikola and Veronika knew exactly what they wanted and how to achieve it.

Time will tell whether they will become politicians, professors, diplomats or experts in various areas, but they have a lot of capital at the start – youth, education, and strong motivation both for continued personal development and to be useful for their nation and for all of Czech society. One could sense that they are proud to be Romani women, although they didn't say so – it wasn't necessary. Before us stood the future – hopefully one different from the reality in which most Roma live today, not just in the Czech Republic.

Our sincere thanks are due to the Heinrich Böll Foundation Prague for supporting this idea and for enabling Slovo 21 to realise it. We feel very positive about our joint work. For the girls, we wish only the very best, and don't forget that we will continue to support your development!

Jelena Silajdžić,
Director, Slovo 21, z.s.

Reportáž

Politika je pro nás dosažitelná
Dojmy romských studentek z politického výcviku

„Ten mail mi změnil život," prohlásí přesvědčeně Aneta. Když mladá studentka dostala loni od organizace Slovo 21 email s nabídkou zúčastnit se ročního politického výcviku pro romské studentky, její první reakce byla: „Tam já rozhodně nepatřím." Přesto nabídku nakonec přijala, když zjistila, že se na výcvik chystají i některé z jejích kamarádek. „Očekávání jsem neměla veliké, jelikož mě politika vážně nezajímala," vzpomíná.

Aneta pochází z Ostravy a vyrostla v sociálně vyloučené lokalitě. V budoucnosti by ráda pomohla romským dětem ve vyloučených lokalitách k tomu, aby měly lepší startovací podmínky. Díky workshopům o politickém systému a seznámení se s konkrétními politiky Aneta během výcviku zásadně změnila svůj pohled na politiku. Došla k názoru, že politika je nejefektivnější cesta, kterou se dá něco měnit. „Kde jinde než tam?" přemýšlí. „Určitě se chystám na ministerstvo školství." A trochu nesměle dodává: „Mým největším snem je být ministryní školství."

Na rozdíl od Anety se Marie o politiku zajímala odjakživa. „Už jako malá jsem přemýšlela nad tím, jestli bych chtěla někdy vstoupit do politiky, ale nebyla jsem si úplně jistá," vzpomíná. Na politickém výcviku si chválila zejména přednášky o fungování OSN a Evropské unie, které nabídly i pohled zevnitř institucí. Mezinárodní politika je její téma. Podnětné jí přišly také informace o stážích a dalších možnostech vzdělávání se. Politický výcvik pro ni byl obrovským impulzem, říká sebevědomá mladá žena. „Stanovila jsem si svoje životní cíle, co bych chtěla v životě dělat, a hlavně jsem si uvědomila, co všechno dokážu už teď."

Spolu s Anetou a třemi dalšími účastnicemi pracovala během ročního výcviku na vlastním projektu „Knihy vs. pleny aneb Cesta za vzděláním". Chtěly zachytit životní situace tří mladých romských matek, probudit u nich zájem o další vzdělávání a uvědomění si, že život mateřstvím nekončí.

Na projektu spolupracovaly na dálku, jelikož žijí v různých městech. Nebylo to jednoduché, přiznávají studentky na závěrečném setkání. Zkušenost se skupinovou prací dosud neměly. Naučit se dohodnout, organizovat si svůj čas kolem projektu, brát věci s nadhledem, mít vytrvalost – to vše pro ni bylo velkým přínosem, říká Marie. „Postupem času jsem zjistila, že když jsme na něčem společně pracovaly a myslely jsme si, že už to nejde, že už to nezvládneme, vždycky se potom ukázalo, že na to máme a že všechno jde, když se chce."

Během politického výcviku studentky absolvovaly i mediální a argumentační výcvik. Naučily se, jak argumentovat, aby prosadily svoje myšlenky, jak komunikovat s médii. „To pro mě bylo velkou výzvou," tvrdí Denisa. A Marie přiznává: „Zjistila jsem, že vystupovat před médii vůbec není jednoduché." Hodně studentkám při tom pomohl workshop o rétorice, během kterého si vyzkoušely prezentovat sebe a své projekty. Nabyté zkušenosti uplatnily na závěrečném večeru.

Vedle dosažení praktických dovedností si všechny studentky chválí především inspiraci, kterou jim přinesla pravidelná setkání s politiky

Report

Politics is achievable for us
Romani students' impressions of the political training programme

"That email changed my life," declares Aneta confidently. When the young student received an email last year from the organisation Slovo 21 with an offer to participate in a one-year political training programme for Romani students, her initial reaction was "I definitely don't belong there." But she ultimately accepted the offer when she learned that several of her friends were planning to participate. "I didn't have high expectations," she recalls, "because I really wasn't interested in politics."

Aneta is from Ostrava, and grew up in a socially excluded locality. In the future, she would like to help create the conditions for Romani children in excluded localities to get a better start in life. Thanks to workshops about the political system and meetings with certain politicians, Aneta's view of politics changed fundamentally during the training programme. She came to the view that politics is the most effective way to change something: "Where else but there?" she asks. "I'm definitely preparing for the Ministry of Education," she says, adding somewhat coyly "My greatest dream is to become minister of education."

Unlike Aneta, Marie has always been interested in politics. "Even when I was little, I thought about whether I'd like to go into politics someday," she remembers, "but I wasn't completely sure." In the political training programme, she had praise in particular for the lectures on how the UN and European Union work, which also offered perspectives from inside these institutions. International politics is her topic. She also found the information about internships and other educational opportunities to be very useful. The political training programme was a great inspiration for her, says the confident young woman. "In the programme, I set my goals for what I'd like to do in life, and more importantly I realised how much I'm already capable of doing."

During the one-year programme, Marie worked with Aneta and three other participants on their own project, entitled "Books vs. nappies, or the road to education". They wanted to chronicle the life situations of three young Romani mothers, and to encourage them to pursue further education and to realise that life does not end with motherhood.

They collaborated on the project remotely, as they live in different cities. It was not easy, the students concede at the final meeting. They had not previously had experience with group work. Learning how to reach agreement, to organise her time around the project, not to take things personally, to be persistent – all this was a great benefit to her, Marie says. "Over time, I learned that when we were working on something together and thought we couldn't do it, it always turned out that we managed – where there's a will, there's a way. During the programme, the students received media training, as well as training in how to make an argument. They learned good argumentation in order to implement their ideas and to communicate with the media. "That was quite a challenge for me," says Denisa. And Marie admits "I learned that it's not at all easy to speak to the media." The workshop on rhetoric helped many of the students with this; here, they practised presenting themselves and their projects. And they applied their experience on the final evening.

a osobnostmi z dalších oblastí. Jejich obzor se tím velice rozšířil, míní Karolína: „Když se člověk každé 2–3 měsíce schází s různými osobnostmi, tak začne pociťovat určitou potřebu také se vyjádřit k různým tématům. Na tuto cestu mě navedl právě politický výcvik.“

Všechny studentky se po politickém výcviku cítí více sebevědomé a odvážné. „Už předtím jsem zvažovala, že bych mohla do politiky vstoupit,“ vzpomíná Andrea, „ale říkala jsem si, jednak jsem mladá, jednak jsem žena. Možná toho ještě nevím dost na to, abych mohla, abych se odvážila.“ Nyní mnohem více věří v sebe sama: „Pochopila jsem, že nejde o to, aby člověk věděl úplně všechno. Ale hlavně aby měl nějaký cíl a za ním šel.“ Andrea by chtěla realizovat sociální podnikání v neziskovém sektoru, kde nyní pracuje jako vedoucí vzdělávacích aktivit pro romské děti. A odvaha jí k tomu teď rozhodně nechybí.

Denisa vidí svoji profesní budoucnost v politice. „Na Úřadě vlády. Hlavně bych chtěla, aby tam bylo více Romů, aby ostatní Češi viděli, že také něco umíme. Ale musí nás být více.“

Ne všechny účastnice se chystají do politiky. Všechny ale jsou po ročním politickém výcviku rozhodnuté více se veřejně angažovat pro věci, na kterých jim záleží. A politika, to si uvědomily všechny, je jednou z cest. „Dostat se do politiky je možné, je to pro nás dosažitelné,“ shrnuje Denisa za všechny.

In addition to acquiring practical skills, all the students were inspired by the regular meetings with politicians and personalities in other areas, which expanded their horizons. Karolína observes “When you meet with different people every 2-3 months, you begin to feel a certain need to express yourself on certain issues too. It was the political training programme that led me to this path.”

All the students feel very self-confident and venturesome after the programme. “Even before, I considered the idea of going into politics,” remembers Andrea, “but I thought: ‘on the one hand I’m young and on the other I’m a woman’. Maybe I don’t know enough yet to be able to, to dare to.” Now she believes in herself much more: “I learned that it’s not about knowing absolutely everything; mainly, it’s about having a goal and working toward it.” Andrea would like to realise a social enterprise in the non-profit sector, where she now works as head of educational activities for Romani children. And now she is definitely not lacking in courage.

Denisa sees her professional future in politics. “In the Government Office. Mainly, I’d like to have more Roma there, so the other Czechs can see that we know how to do things too. But there need to be more of us.”

Not all participants are preparing for a career in politics, but after a year of political training, all are determined to engage publicly for the things that matter to them. And politics – as all have realised – is one way to do this. Denisa sums it up for everyone: “It’s possible to go into politics; it’s achievable for us.”

Markéta Bahníčková

„Neměla jsem žádné očekávání. Byla jsem mile překvapená, že výcvik je nejen o politice, ale také o osobním rozvoji. Mohla jsem si vytvořit názor na sebe samu, v čem jsem dobrá, co mi jde více a co mi nejde. To pro mě bylo hodně cenné.“

Markéta Bahníčková (24) pochází z Brna, kde dostudovala balkanistiku na Masarykově univerzitě.

“I didn’t have any expectations. I was pleasantly surprised that the training programme was not only about politics, but also about personal development. I was able to form an opinion of myself – what I’m good at, what’s easy for me and what’s not. That was very valuable to me.”

Markéta Bahníčková (24) is from Brno, where she graduated from Masaryk University in Balkan Studies.

„Výcvik mi přinesl spoustu zajímavých informací a zážitků. V budoucnu o politické kariéře neuvažuji, chci se věnovat oboru, který studuji. Jsem ale připravena ze všech sil podpořit ostatní účastnice. Jsem ráda, že jsem mohla potkat lidi, s nimiž mám tolik společného.“

Nikola Balážová (23) pochází z Olomouce, studuje porodní asistentství na Vysoké škole zdravotnické v Praze.

Nikola Balážová

“The training brought me a lot of interesting information and experiences. I do not plan a political career; I prefer to focus on the profession I study. But I am ready to make every effort to support other girls. I am glad that I could meet people with whom I have so much in common.”

Nikola Balážová (23) comes from Olomouc. She studies Midwifery at the University of Healthcare in Prague.

Úvodní setkání
1.—3. 11. 2013

První setkání bylo úvodem do celého tématu politiky a politického systému České republiky. Aktivní političky a politici i absolventky výcviku z roku 2006 otevřeně mluvili o svých zkušenostech a snažili se dívkám přiblížit různé formy politické a občanské angažovanosti.

Účastnice se naučily jak vystupovat před kamerou a zachovat klid v nátlakovém rozhovoru, získaly jasnou představu o svých osobních cílech a vytvářely profil úspěšné ženy. Navštívily také Senát PČR a dozvěděly se více o jeho fungování.

Lektoři: Štěpán Drahokoupil, Lucie Horváthová, Denisa Berousková, Emilie Sulejman Žigová, Lucia Zachariášová, Taťána Konrádová, David Tišer, Kateřina Ondráčková, Štěpánka Duchková

Za vstřícnost děkujeme CEELI Institute Prague.

Úvodní setkání

Introductory Meeting
1—3 November 2013

The first meeting was an introduction to the whole topic of politics and to the political system of the Czech Republic. Active politicians as well as graduates of the training programme in 2006 spoke openly about their experience, and tried to introduce the girls to partake in various forms of political and civic engagement.

The participants learned how to speak on camera and how to remain calm in a high-pressure interview. They developed a clear idea of their own personal goals and profiled themselves as successful women. They also visited the Senate of the Parliament of the Czech Republic and learned more about how it works.

Lecturers: Štěpán Drahokoupil, Lucie Horváthová, Denisa Berousková, Emilie Sulejman Žigová, Lucia Zachariášová, Taťána Konrádová, David Tišer, Kateřina Ondráčková, Štěpánka Duchková

Special thanks are due to the CEELI Institute Prague.

„Bylo inspirující poznat účastnice z minulého ročníku a vidět, že jsou úspěšné a jejich politické cíle a sny se jim plní.“

“It was inspiring to get to know the participants from the previous year and to see that they’re successful and are realising their political goals and dreams.”

Introductory Meeting

„Ujasnila jsem si, co mi chybí k dosažení toho, co chci. Stanovit si jasné cíle je důležité.“

“I figured out what I need to achieve what I want. It’s important to set clear goals.”

„Lektoři nám ukázali, jaké možnosti máme – bylo dobré si uvědomit, že je možné být třeba v politické aktivistické skupině.“

“The lecturers showed us what opportunities we have – it was good to learn that it’s possible to be, for example, in an activist political group.”

„Jsme nejlepší a musí to být znát.“

“We’re the best, and that has to be apparent.”

Marie Brendzová

„Můj cíl? Kdybych mohla pracovat na ministerstvu zahraničí, bylo by to ideální. Chtěla bych řešit romskou tématiku na mezinárodní úrovni – inkluzívní vzdělávání, bydlení, sociálně vyloučené lokality, nejen v ČR, ale i v jiných zemích Evropy.“

Marie Brendzová (22) pochází z Prahy, kde studuje mezinárodní vztahy a diplomacii na Anglo-americké univerzitě.

“My goal? If I could work at the Ministry of Foreign Affairs, that would be ideal. I’d like to work on Romani issues at the international level – inclusive education, housing, socially excluded localities – not just in the Czech Republic but also in other European countries.”

Marie Brendzová (22) is from Prague, where she studies International Relations and Diplomacy at Anglo-American University.

Andrea Červeňáková

„V politickém výcviku jsem se především dozvěděla, že pro účast v politice není nutné vědět úplně všechno. Důležité je chtít a mít dost velkou motivaci. A také odvahu, a ta mi předtím chyběla.“

Andrea Červeňáková (23) pochází z Ostravy, má vystudovanou Ostravskou univerzitu, obor Sociální práce, pracuje v neziskové organizaci s romskými dětmi jako vedoucí vzdělávacích aktivit a terénní sociální pracovník.

“In the political training programme, I learned above all that one doesn’t need to know absolutely everything in order to participate in politics. What’s important is to want to participate, to have sufficient motivation, and to have courage – and that’s what I was lacking before.”

Andrea Červeňáková (23) is from Ostrava, has graduated from the University of Ostrava in the field of Social Work, and works in a non-profit organisation with Romani children as head of educational activities and as a social worker.

Druhé setkání
Mezinárodní politika
19.—21. 2. 2014

Mezinárodní politika a mezinárodní politické instituce byly hlavním tématem druhého setkání. Při návštěvě Ministerstva zahraničních věcí v Černínském paláci se účastnice dozvěděly více o zahraniční politice našeho státu a v pražském centru Organizace spojených národů rozebíraly otázky globálního rozvoje.

Jeden blok byl také zaměřen na fungování Evropské unie a evropskou politiku. Image je pro političky a politiky velmi důležitá, a tak se dívky dozvěděly o správném dodržování dress codu. Probíraly také efektivní řízení týmu a ujasnily si role, které v týmu nejčastěji zastávají.

Lektoři: Erik Siegl, Olo Křížová, Vladimír Bartovic, Radomír Špok, Michal Broža, Milan Horáček, Kateřina Ondráčková

Za vstřícnost děkujeme Zastoupení Evropské komise v ČR a Informačnímu centru OSN v Praze.

Druhé setkání

„O otázkách globálního rozvoje jsme diskutovaly ještě dlouho po skončení semináře.“

“We discussed issues of global development long after the end of the seminar.”

Second Meeting

„Dozvěděla jsem se mnoho o fungování Evropské unie, Radě Evropy, NATO a dalších organizacích.“

“I learned a lot about how the European Union, the Council of Europe, NATO and other organisations work.”

„Bylo pro mě zajímavé navštívit Ministerstvo zahraničních věcí – moje budoucí pracoviště.“

“For me, it was interesting to visit the Ministry of Foreign Affairs – my future workplace.”

„Konečně mám jasno mezi druhy dress codu.“

“I’m finally clear on the types of dress code.”

Second Meeting
International Politics
19—21 February 2014

International politics and international political institutions were the main topics of the second meeting. After visiting the Ministry of Foreign Affairs in the Černín Palace, the participants learned more about our country’s foreign policy, and at the Prague office of the United Nations they discussed issues of global development.

One block was also focused on how the European Union works and on European policy. Image is very important for politicians, and so the girls learned about how to adhere to the dress code. They also discussed effective team management, and clarified the roles most often represented in a team.

Lecturers: Erik Siegl, Olo Křížová, Vladimír Bartovic, Radomír Špok, Michal Broža, Milan Horáček, Kateřina Ondráčková

Special thanks are due to the Representation of the European Commission in the Czech Republic and to the United Nations Information Centre Prague.

„Výcvik mi nabídl ideální možnost rozšířit teoretické znalosti o politice, setkat se s konkrétními politiky a vnímala jsem to od začátku jako unikátní možnost sama nasměrovat svou cestu novým směrem. Jednalo se zkrátka o tu správnou výzvu ve správný čas.“

Alica Sigmund Heráková (30) žije v Brně, vystudovala kulturní management na Masarykově univerzitě a pracuje jako PR manažerka v Muzeu romské kultury. Profiluje se jako romská aktivistická novinářka a komentátorka.

Alica Sigmund Heráková

“The training programme offered me an ideal opportunity to expand my theoretical knowledge of politics and to meet with specific politicians. From the beginning, I perceived it as a unique opportunity to steer my path in a different direction. In short, it was the right challenge at the right time.”

Alica Sigmund Heráková (30) lives in Brno. She graduated from Masaryk University in Cultural Management and works as a PR manager at the Museum of Romani Culture. She is also a Romani activist journalist and commentator.

Denisa Horváthová

„Už nevidím v politice až takovou vědu. Měly jsme možnost se s některými politiky setkat, a vzala jsem si z toho ponaučení, že to jsou lidé stejní jako my ostatní. Stačí mít přehled o aktuálním dění, ovládat argumentaci, umět vystupovat a nebát se.“

Denisa Horváthová (24) pochází z Ústí nad Labem, ukončila bakalářské studium oboru Obchod a marketing na Univerzitě J. E. Purkyně. Nyní je v posledním ročníku navazujícího magisterského studia oboru Podniková ekonomika a management.

“I no longer see politics as something all that difficult. We had the opportunity to meet several politicians, and I learned from that experience that they are people just like the rest of us. All you need is an overview of current events, a command of argumentation, public speaking ability and not to be afraid.”

Denisa Horváthová (24) is from Ústí nad Labem and completed the Bachelor’s programme in the field of Sales and Marketing at J. E. Purkyně University. Now she is in the last year of the Master’s programme in Business Administration and Management.

Třetí setkání
Komunální politika
25.—27. 4. 2014

Jarní setkání se zaměřilo na zapojování veřejnosti a participaci, ale i na komunální politiku. O své zkušenosti se přišly podělit aktivní komunální političky z Prahy. Podpořit účastnice přišli také komunální romští politici. Zástupci Agentury pro sociální začleňování nastolili téma inkluzívního vzdělávání a řešení sociálního vyloučení v obcích.

Dívky si vyzkoušely své schopnosti delegování úkolů a sestavily svůj osobní profil se svými silnými a slabými stránkami a cíle seberozvoje pro nejbližší dobu.

Lektoři: Kateřina Jechová, Lucie Válová, Markéta Adamová, David Beňák, Marcel Cichý, Ondřej Mirovský, Pavel Mička, Vít Lesák, Lucie Macků, Kateřina Ondráčková

Za vstřícnost děkujeme CEELI Institute Prague.

Třetí setkání

Third Meeting
Communal Politics
25—27 April 2014

The spring meeting focused on public involvement and participation, as well as on communal politics. Active communal politicians in Prague came to share their experience, and Romani communal politicians also came to support the participants. Representatives of the Agency for Social Inclusion introduced the topic of inclusive education and addressing social exclusion in communities.

The girls tried delegating tasks, and put together their own personal profiles with their strengths and weaknesses as well as their personal development goals for the near term.

Lecturers: Kateřina Jechová, Lucie Válová, Markéta Adamová, David Beňák, Marcel Cichý, Ondřej Mirovský, Pavel Mička, Vít Lesák, Lucie Macků, Kateřina Ondráčková

Special thanks are due to the CEELI Institute Prague.

„Bylo zajímavé vidět různé formy zapojování občanů, které mohou fungovat a konečně je občan aktivní, tedy říká zodpovědným nahlas, co chce a co si myslí.“

“It was interesting to see the various forms of civic outreach that can work, and finally the citizen is active – he tells the responsible parties out loud what he wants and what he thinks.”

„Nebát se participovat. Jednou bych mohla být například ve výboru obce.“

“Don’t be afraid to participate. Someday, for example, I could be on the municipal council.”

„Referendum je dobrý nástroj ke změně.“

“A referendum is a good tool for change.”

„Prezentované příklady dobré praxe mě utvrdily v tom, že inkluze ve vzdělávání je možná prakticky a nejen teoreticky.“

“The examples of good practice reaffirmed my belief that inclusion in education is possible in practice and not just in theory.”

Karolína Horváthová

„Chtěla jsem být součástí tohoto projektu, poznat nové lidi, ale především poznat sama sebe, neboť jsem věděla, že tápu ve vlastním životě a v podstatě nevím, co od něj očekávat. Politický výcvik mi dopomohl k uvědomění si sama sebe jako ženy-Romky.“

Karolína Horváthová (25) pochází z Ústí nad Labem, studuje na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (obor Český jazyk a Společenské vědy se zaměřením na SŠ).

“I wanted to be part of this project, to get to know new people, but above all to get to know myself, for I knew I was wandering in my own life and I didn’t know what to expect from it. The political training programme helped me to appreciate myself as a Romani woman.”

Karolína Horváthová (25) is from Ústí nad Labem and studies at the Faculty of Education, J. E. Purkyně University in Ústí nad Labem (Czech and Social Sciences, with an emphasis on secondary education).

Veronika Koňová

„Teď už mám větší přehled, vím, kam se mám obrátit. Jsem nohama více na zemi, vím, co politická práce obnáší, co pro to musím udělat. Musím si vystavět svůj cíl a za tím prostě jít.“

Veronika Koňová (23) pochází ze Soběchleb, studuje Univerzitu Palackého v Olomouci, obor Sociální politika, a Vyšší odbornou školu Caritas, obor Charitativní a sociální práce.

“Now I have a better overview – I know where I should turn. I’m more grounded – I know what political work involves, and what I need to do. I have to set my goal and then just go for it.”

Veronika Koňová (23) is from Soběchleby. She studies Social Policy at Palacký University in Olomouc, and Charitable and Social Work at the Caritas Higher Vocational School.

Čtvrté setkání
Letní soustředění
23.—27. 7. 2014

Náročné letní soustředění se zaměřilo především na tzv. měkké dovednosti, i když výcvik argumentace naučil dívky, jak obstát v tvrdé realitě vyjednávání. Účastnice se dozvěděly, jak efektivně komunikovat s médii, získaly představu o tom, jak realizovat nízkonákladové kampaně i jak oslovit a jednat s politiky. Získaly účinné argumenty pro prosazení vyššího zastoupení žen v politice a diskutovaly o úloze identity a romství. Řeč byla také o způsobech řešení konfliktů a zdolávání námitek. Pětidenní setkání bylo jednoznačně nejintenzivnější fází celého tréninku.

Lektoři: Alena Červenková, Martin Vasquez, Martin Ander, Linda Kožušníková, Claudie Laburdová, Štěpán Drahokoupil, Veronika Šprincová, Kateřina Ondráčková

Čtvrté setkání

Fourth Meeting
Summer Concentration
23—27 July 2014

The demanding summer concentration focused mainly on so-called soft skills, although the training in argumentation taught the girls how to hold their own in the hard reality of negotiation. The participants learned how to communicate effectively with the media; they got an idea of how to realise a low-cost campaign, and how to approach and talk to politicians. They learned effective arguments for increasing the representation of women in politics, and discussed the role of identity and of being Roma. Also discussed were ways of resolving conflicts and overcoming objections. The five-day meeting was unequivocally the most intensive phase of the entire programme.

Lecturers: Alena Červenková, Martin Vasquez, Martin Ander, Linda Kožušníková, Claudie Laburdová, Štěpán Drahokoupil, Veronika Šprincová, Kateřina Ondráčková

„Uvědomila jsem si, že ženy do politiky opravdu patří a získala jsem dobré argumenty pro diskusi o kvótách.“

“I realised that women really do belong in politics, and I learned good arguments for discussing quotas.”

„Nyní mám odvahu argumentovat, ovšem je nezbytné být vždy připravená.“

“Now I have the courage to argue a point, although it’s essential always to be prepared.”

Fourth Meeting

„Zaujala mě možnost mentoringu mezi političkami.“

“I was intrigued by the possibility of mentoring between women politicians.”

„Nikdy jsem tolik nad identitou nepřemýšlela, diskuse mi pomohly ujasnit si názor.“

“I never thought so much about identity; the discussions helped me to clarify my own view.”

„Největší přínos politického výcviku? Inspirativní lidé kolem mě. Spousta workshopů a seminářů. Velká inspirace celkově. Určitě se teď cítím víc sebevědomě, sebejistě, zkušenější. Nyní vím, že dosáhnout toho, co chci, není nemožné.“

Denisa Maková (20) pochází z Karviné, studuje Vyšší odbornou školu sociální v Ostravě. Zároveň pracuje v komunitním centru, kde vede volnočasové aktivity pro děti.

Denisa Maková

“The greatest benefit of political training programme? Having inspirational people around me. A lot of workshops and seminars. A great inspiration overall. Now I certainly feel more self-confident, self-assured and experienced. And now I know that it’s not impossible to achieve what I want.”

Denisa Maková (20) is from Karviná and is a student at the Higher Vocational School of Social Work in Ostrava. She also works in a community centre, where she leads free-time activities for children.

„Konkrétně seznámení s politiky ukázalo, že to jsou vlastně lidé stejní jako já – lidé, kteří chtějí něco měnit. A jediná cesta, kterou se dá něco měnit, je právě politika.“

Aneta Suchá (23) pochází z Ostravy, studuje sociální pedagogiku na Masarykově univerzitě v Brně. Vyrostla v sociálně vyloučené lokalitě, jako jedno z mála dětí nechodila na praktickou školu, ale na základní školu.

Aneta Suchá

“Getting to know politicians taught me that they’re actually people just like me – people who want to change something. And one way to change something is through politics.”

Aneta Suchá (23) is from Ostrava and studies Social Pedagogy at Masaryk University in Brno. She grew up in a socially excluded locality and was one of only a few children to attend not a practical school, but rather a regular primary school.

Páté setkání
Zakončení
17.—19. 10. 2014

Páté setkání bylo sestaveno z témat definovaných samotnými účastnicemi, a tak se učily, jak využívat internetové nástroje k propagaci svých idejí, mluvily s koučem předních světových managerů o leadershipu, diskutovaly o tom, jak rozumějí své ženské roli, ale i o rozporech, které vnímají z očekávání tradiční romské komunity.

Připravovaly se také rétoricky na vystoupení na závěrečném ceremoniálu. Během slavnostního večera k zakončení celého tréninku se přítomným hostům jednotlivě představily a prezentovaly dva projekty, na kterých po dobu půl roku pracovaly.

Lektoři: Miloš Čermák, Pepper de Callier, Martin Vasquez, Claudie Laburdová

Za vstřícnost děkujeme Prague Leadership Institute, jmenovitě panu Pepperu de Callierovi.

Páté setkání

Fifth Meeting
Conclusion
17—19 October 2014

The fifth meeting consisted of topics defined by the participants themselves, and so they learned how to use online tools to promote their ideas, spoke with a leading management coach about leadership, and discussed how they understand their own female role, as well as the contradictions they perceive in the expectations of the traditional Romani community.

They also prepared rhetorically for their speeches at the closing ceremony. During the festive evening marking the end of the programme, they introduced themselves individually to the attendant guests and presented two projects which they had worked on for six months.

Lecturers: Miloš Čermák, Pepper de Callier, Martin Vasquez, Claudie Laburdová

Special thanks are due to the Prague Leadership Institute, and in particular to Mr Pepper de Callier.

„Odnáším si spoustu cenných informací a rad. Po zbytek života se budu řídit heslem ‘Your future is your choice’.“

“I’m taking away a lot of valuable information and advice. For the rest of my life, I’ll follow the catchphrase ‘Your future is your choice’.”

„Je zajímavé, jak lidé přemýšlejí stereotypně nejen o ostatních, ale také sami o sobě.“

“It’s interesting how people think in stereotypes not only about others but also about themselves.”

Fifth Meeting

„Založit blog nebo stránku na sociálních sítích není nic složitého, ale těžké je lidi oslovit a hlavně zaujmout.“

“Creating a blog or a page on social networks isn’t complicated, but it’s difficult to approach people and in particular to engage them.”

„Uvědomila jsem si, že lídrem není člověk s nejvyšším vzděláním, ale člověk, který má rozhled, organizační schopnosti a empatii.“

“I realised that a leader is not the person with the most education, but someone who has a broad view, organisational abilities and empathy.”

Mikroprojekt
Pleny vs. Knihy

Realizátorky: Markéta Bahníčková, Marie Brendzová, Denisa Horváthová, Karolína Horváthová, Aneta Suchá

Krátký video dokument zachycuje kontrast životních situací třech mladých romských matek a třech vysokoškolských studentek. Zatímco ty první nemohly dokončit své vzdělávání kvůli brzkému těhotenství a nyní mají návrat ke studiím ztížený, ty druhé bojují s povinnostmi studentek a plánují svou budoucnost.

Cílem dokumentu je povzbudit mladé romské maminky k dalšímu vzdělávání a zároveň bořit zažité stereotypy o tom, že pro Romky není vzdělání důležité. Dokument je k dispozici na sociálních sítích (YouTube a Facebook).

Co se skupinovým mikroprojektem naučily?
„Naučily jsme se pracovat v týmu na dálku, také věřit v sílu týmu."
„Dokážeme nyní lépe plánovat čas i jistěji vystupovat před kamerou."
„Získaly jsme nadhled."

Mikroprojekt

Mikroprojekt
Motivace matek k doplnění vzdělání

Realizátorky: Andrea Červeňáková, Alica Heráková, Nikola Balážová, Denisa Maková, Veronika Koňová

Během tří besed s romskými matkami (Brno, Ostrava, Orlová) chtěly realizátorky povzbudit jejich odvahu a odhodlání k dalšímu vzdělávání a seberozvoji. Úvod k tématu obstaral krátký film, po projekci následovala debata s pozvanými ženami, které vyprávěly svůj životní příběh a popisovaly překážky, které musely překonat, aby dosáhly svých cílů.

Smyslem bylo povzbudit a motivovat matky k dalšímu rozvoji a vzdělání a také jim ukázat, že možnosti zde jsou a že mladé romské vysokoškolačky jim na této cestě budou rády nápomocny. Více jak polovinu ze třiceti účastnic besed téma oslovilo a skutečně mají zájem dále se vzdělávat.

Co se skupinovým mikroprojektem naučily?
„Vyzkoušely jsme si projektové řízení od plánování přes realizaci až po zhodnocení a vyúčtování."
„Naučily jsme se zásady přímé práce se skupinami romských žen."
„Posílily jsme svou schopnost pracovat v týmu i organizační schopnosti."

Micro-project

Micro-project
Nappies vs. Books

Realised by: Markéta Bahníčková, Marie Brendzová, Denisa Horváthová, Karolína Horváthová, Aneta Suchá

This short video documentary captures the contrast in life situations between three young Romani mothers and three university students. While the former could not complete their education due to early pregnancies and now have difficulty returning to their studies, the latter are struggling with the responsibilities of students and are planning their future. The goal of the documentary is to encourage young Romani mothers to pursue further education, and at the same time to break down established stereotypes that education is not important for Romani women. The documentary is available on social networks (YouTube and Facebook).

What did they learn from the group micro-project?
"We learned to work long-distance in a team, and also to believe in the power of a team."
"We're now better at planning our time, and more confident when appearing on camera."
"We gained some perspective."

Micro-project
Motivating Mothers to Supplement Their Education

Realised by: Andrea Červeňáková, Alica Heráková, Nikola Balážová, Denisa Maková, Veronika Koňová

During three meetings with Romani mothers (Brno, Ostrava, Orlová), the implementers sought to encourage their fortitude and determination to pursue further education and personal development. A short film served as an introduction to the topic, and the screening was followed by a debate with invited women who told their life stories and described the obstacles they had to overcome in order to achieve their goals. The purpose was to encourage and motivate the mothers to pursue further education and personal development, and also to show them that there are opportunities here, and that the young Romani university students will be happy to help them on this journey. More than half of the thirty participants were intrigued by the topic and are truly interested in further education.

What did they learn from the group micro-project?
"We tried out project management – from planning to realisation, to evaluation, to accounting."
"We learned the principles of working directly with groups of Romani women."
"We improved our ability to work in a team, as well as our organisational skills."

Kdo se tady stará o romskou elitu?
Rozhovor s Martinou Horváthovou (Slovo 21) a Zdeňkou Lammelovou (Heinrich-Böll-Stiftung)

Čím konkrétně chcete mladé romské ženy vybavit na jejich politickou cestu?

ZL: Politický výcvik měl účastnicím poskytnout základní orientaci v politice, a to nejen teoreticky. Díky setkáním s politiky a političkami mohly získat představu, co je v politice možné, proč se o ni zajímat a proč je důležité se na ní podílet. Šlo nám také o to, aby si stanovily svoje cíle a uvědomily si, jaké jsou jejich možnosti a schopnosti, jejich silné stránky a na čem chtějí pracovat. Myslím si, že hodně přínosná pro ně byla i práce na týmových projektech. Chtěli jsme jim umožnit, aby během výcviku taky mohly samy něco realizovat a díky tomu získat cenné zkušenosti.

MH: Nabídli jsme výcvik s úmyslem posílit jejich kompetence, které by se jim hodily pro aktivní účast ve společnosti. Nemusí to být nutně v politice, ale ve veřejném životě. Chtěli jsme podpořit jejich komunikační dovednosti, a především sebedůvěru a pocit sounáležitosti s romskou menšinou. To proto, abychom kapacity, které přináší jako romské vysokoškolačky, potom mohly využít pro dobro celé menšiny.

Vašim cílem nebylo zapojit je vyloženě do politiky, ale spíše probudit v nich zájem veřejně se angažovat?

MH: Chceme v nich probouzet zájem o to být veřejně aktivní. Ukazujeme jim možnosti, které nemusí být jen o zapojení se do aktivit politických stran, politika se dá dělat i mimo politické struktury. Chceme je ale také seznámit s tím, jak funguje politika na různých úrovních a umožnit jim vytvářet si kontakty s různými lidmi.

ZL: Aktivní účast v politice a politických stranách je pro fungování demokracie zásadní. Politice rozumíme ale šířeji. Pro nás je důležité, aby se romské ženy různými způsoby zapojovaly do veřejného života, aby věděly, že je důležité zaujmout stanovisko k věcem kolem sebe.

Rozhovor

Interview

Who takes care of the Romani elite here?
An interview with Martina Horváthová (Slovo 21) and Zdeňka Lammelová (Heinrich Böll Foundation)

What specific skills do you want to equip young Romani women with for their political journey?

ZL: The political training programme is intended to give participants a basic orientation in politics – and not just at the theoretical level. Thanks to meetings with politicians, they were able to get an idea of what's possible in politics, why they should be interested in political affairs, and why it's important to participate in the political process. It was also important to us that they set their own goals and become aware of their own possibilities and abilities, their strengths and areas where they would like to improve. I think the work in team projects was very beneficial for them as well. We wanted to enable them to achieve something themselves during the training, and in so doing to acquire valuable experience.

MH: We offered the training with the intention of enhancing those competencies that would be of use to them for active participation in society. This doesn't necessarily have to be in politics, but in public life more generally. We wanted to support their communication skills, and especially their self-confidence and sense of solidarity with the Romani minority – so that we can utilise the capacities which they have acquired as university-educated Romani women to the benefit of the entire minority.
It wasn't your intent to involve them in politics per se, but rather to awaken within them an interest in public engagement?

MH: We want to make them interested in becoming publicly active. We're showing them the possibilities – which aren't limited to just getting involved in the activities of political parties; one can also pursue politics outside of political structures. But we also want to acquaint them with how politics works at various levels, and to enable them to establish contacts with various people.

ZL: Active participation in politics and political parties is of fundamental importance for a functioning democracy, but we understand politics more broadly. It's important to us for Romani women to become involved in public life in various ways, so that they learn that it's important to take a position on matters that

A třeba se potom angažovat opravdu i politicky. To je samozřejmě také jeden z našich cílů, protože jako nadace bychom rádi viděli více Romek a zástupců menšin coby politické reprezentanty.

Co dnes v ČR představuje největší překážku v jejich snaze veřejně se angažovat?

MH: Myslím, že si ty překážky hodně klademe samy. Pokud chceme být aktivní, možnosti přece jenom jsou. Ale jako ženy obecně se potkáváme s určitými omezeními a předsudky, navíc pak i s těmi, taky jako Romky. Mnohdy se v některých rodinách setkáváme s překážkami na podkladě genderových stereotypů romské komunity. Je to vlastně vícenásobná diskriminace, se kterou se každá z nás musí poprat individuálně.

Dalo by se namítnout, že podporujete v podstatě elitu – studentky vysoké školy, zatímco většina Romek nechodí ani na gymnázium. Uvažovaly jste o tom podporovat i ženy, které dosud vzdělání nedosáhly?

MH:
Zatím tímto směrem jít nechceme. Potřebujeme přitáhnout romskou elitu k romskému tématu. Myslím, že jsme jedna z velmi mála organizací, které to dělají. Chceme, aby každý vzdělaný Rom působil jako pozitivní příklad. Jednak směrem do majoritní společnosti a jednak do vlastní menšiny. Proto se zaměřujeme na ty, které už nějaké vzdělání mají.

ZL: Práce je samozřejmě potřeba na různých úrovních – i ve vyloučených lokalitách a se znevýhodněnými skupinami. Ale pokud chceme dosáhnout změny, tak se musí využít i těch kapacit, které už tady jsou. Proto chceme podpořit aktivní vysokoškolačky – to jsou aktérky změny, které potom přitahují další a jejich vlastní aktivity mají dalekosáhlejší dopad. Vidím v nich velký potenciál.

Co dnes dělají ženy, které se zúčastnily politického výcviku v minulosti?

MH: Zatím proběhly dva ročníky politického výcviku. V roce 2006 nás bylo osm – a více než polovina z nás je dnes aktivní, čtyři účastnice přímo kandidovaly ve volbách. Ženy z ročníku 2010 jsou aktivní v neziskovém sektoru, jsou zaměřené na sociální témata, pracují přímo s komunitami.

Bude se konat další ročník politického výcviku?

MH: Zatím to vypadá, že ano. Tentokrát ale nejen pro ženy, ale pro smíšenou skupinu.

ZL: Určitě máme plány pokračovat, vidíme to jako velmi smysluplný projekt. Kromě toho považujeme za důležité udržovat kontakty i se ženami, které se výcviku již zúčastnily v předchozích ročnících, a to díky alumni network, sítě absolventek, v rámci níž chceme uskutečnit další setkávání.

Romská elita v poslední době stále roste, přesto je na české poměry pořád malá, téměř neviditelná. V čem je hlavní problém? V politice? Různé plány a koncepce k lepší integraci Romů a k inkluzívnímu vzdělávání zatím selhaly…

MH: To je otázka, na kterou je složitá odpověď. Musíme jít do historie. Dnešní generace rodičů a prarodičů má sice většinou základní vzdělání, ale minulý režim jim neumožnil dál studovat, proto v romských rodinách ještě není vybudována tradice studia. Překážkou jsou finance a ostych do akademického prostředí

affect them. And then perhaps later they will become truly engaged – even politically. This is of course another one of our goals, because as a foundation we would like to see more Romani women and minorities as political representatives.

What is the greatest obstacle in the Czech Republic today to their efforts to engage publicly?

MH: I think we create many of these obstacles ourselves. If we want to be active, there are opportunities. But as women we generally encounter certain limitations and prejudices – in addition to those we face as Roma. In certain families, we often encounter obstacles based on gender stereotypes in the Romani community. There are actually multiple kinds of discrimination with which each of us must cope individually.

One could object that you're basically supporting the elite –university students, while most Romani women don't even attend academic high schools. Have you considered also supporting women who haven't yet received an education?

MH: At present, we don't want to go in this direction. We need to attract the Romani elite to Romani issues. I think we're one of only very few organisations that do this. We want every educated Roma to serve as a positive example – both to the majority society and to his or her own minority. That's why we're focusing on those who already have some education.

ZL: There's work to be done at various levels of course – even in excluded localities and with disadvantaged groups. But if we want to bring about a change, then we must also make use of those capacities that are already here. That's why we want to support active university students – these are the actors of change who will attract others and whose own activities will have far-reaching impact. I see great potential in them.

What are the women who have previously participated in the political training programme doing today?

MH: There have been two classes thus far. In 2006, there were eight of us – and more than half are active today; four participants have even run for elected office. The women from the 2010 class are active in the non-profit sector, are focused on social issues and work directly with communities.

Will there be another class of the political training programme?

MH: Right now, it looks like there will be. This time, however, it won't be just for women, but for a mixed group.

ZL: We definitely plan to continue; we see it as a project that makes a lot of sense. In addition, we consider it important to maintain contacts with the women who have participated in the programme preciously thanks to an alumni network of programme graduates, through which we want to organise more meetings.

The ranks of the Romani elite have continued to grow in recent years, but it's still small – almost invisible – in the Czech context. What's the main problem? In politics? Various plans and conceptions for better Romani integration and inclusive education have failed in the past…

MH: The answer to that question is complicated. We have to go into the history. Although the present generation of parents and grandparents mostly have a basic education, the previous regime did not allow

vstupovat. Za posledních deset let je ale vidět posun. Počet romských vysokoškoláků narostl nejméně o sto procent. Také spektrum oborů, které studují, je stále širší. Problém je, že lidé, kteří mají ambice se vzdělávat, často zamlčují svůj romský původ, což je škoda. Potřebujeme co nejvíce Romů ve viditelných a prestižních zaměstnáních. A potřebujeme více Romek a Romů v rozhodovacích a manažerských pozicích.

them to study further; that's why there's not yet an established tradition of higher education in Romani families. Obstacles include funding and a lack of confidence to enter the academic environment, but a shift can be discerned over the last ten years. The number of Romani university students has grown by at least one hundred percent, and the spectrum of fields that they study continues to expand as well. The problem is that people who have ambitions to become educated often conceal their Romani origins, which is a pity. We need to have as many Roma as possible in visible and prestigious jobs. And we need more Romani men and women in decision-making roles and managerial positions.

„Politika je pro nás dosažitelná“ Politický výcvik pro romské ženy 2014 krok za krokem

Tato publikace shrnuje zkušenosti třetího ročníku Politického výcviku pro romské ženy. S cílem podpořit vstup romských žen do politického a veřejného života jej v roce 2014 realizovalo Slovo 21, z. s. ve spolupráci s kanceláří Heinrich-Böll-Stiftung v Praze. Roční trénink absolvovalo deset mladých vysokoškolaček z celé České republiky. Ty jsou v publikaci představeny jako naděje pro změnu v české společnosti.

“Politics is Attainable for Us” Political Training for Romani Women 2014 Step by Step

This publication summarises the experience of the third year of the Political Training for Romani Women programme. In 2014, this programme was implemented by Slovo 21 in cooperation with the Heinrich Böll Foundation Prague to promote the entry of Romani women into political and public life. The yearlong training was attended by ten young university students and graduates from across the Czech Republic; they are presented in this publication as a hope for change in Czech society.